

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 15/2025-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátkou JUDr. Vierou Strakovou, Námestie legionárov 5, Prešov, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Ssk/90/2023 z 26. júna 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 12. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom najvyššieho správneho súdu sp. zn. 7Ssk/90/2023 z 26. júna 2024. Sťažovateľ navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu správneému súdu na ďalšie konanie. Súčasne žiada náhradu trov právneho zastúpenia v sume 375,24 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočky Prešov z 23. októbra 2019 bol sťažovateľ zaviazaný zaplatiť dopočet penále vo výške 773,58 eur, ktoré predstavovalo 0,05 % z dlžnej sumy jeho poisťného na nemocenské poistenie, starobné poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, poisťného na invalidné poistenie a poisťného do rezervného fondu solidarity („povinné poistenie“) za každý deň odo dňa nasledujúceho po dni začatia predchádzajúcej kontroly (od 7. júla 2015) až do dňa začatia následnej kontroly (t. j. do 4. decembra 2018). O odvolaní proti rozhodnutiu z 23. októbra 2019 rozhodla Sociálna poisťovňa, ústredie, 29. augusta 8 a 10, Bratislava (ďalej len „žalovaná“), rozhodnutím z 3. augusta 2020, ktorým bol zmenený výrok napadnutého prvostupňového rozhodnutia upravením, resp. spresnením časti týkajúcej sa konkretizácie obdobia, za ktoré sťažovateľ ako samostatne zárobkovo činná osoba (ďalej len „SZČO“) s prideleným

variabilným symbolom č. ████████ nezaplatil poistné, presným ohraničením jednotlivých časových období v rokoch 2009 až 2013, v ktorých bol sťažovateľ ako SZČO v omeškaní s plnením poistného pomocou špecifikácie dní, v ktorých začali a skončili, v ostatnom bolo prvostupňové rozhodnutie potvrdené.

3. Sťažovateľ podal 19. októbra 2020 správnu žalobu o preskúmanie druhostupňového rozhodnutia žalovanej, ktorú Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 7Sa/35/2020-88 zo 4. apríla 2023 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) zamietol postupom podľa § 190 Správneho súdneho poriadku v znení účinnom do 30. júna 2023 a účastníkom konania náhradu trov konania nepriznal.

4. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť, ktorú najvyšší správny súd v preskúmanom konaní zamietol ústavnou sťažnosťou napadnutým rozsudkom.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že k porušeniu ním označených práv došlo v dôsledku postupu súdov v tomto konaní, v rámci ktorého neboli vykonané ním navrhované dôkazy (ustanovenie znalca z odboru daní a účtovníctva, zoznam platieb a ich priradenie žalovanej, vypočítanie riaditeľa žalovanej a jej bývalých i súčasných pracovníkov či zástupcov), ale aj samotným napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu, ktorý je podľa neho poznačený arbitrárnosťou, pretože neobsahuje odpoveď na všetky pre rozhodnutie tejto veci podstatné otázky.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie v dôsledku nesprávneho postupu súdov spočívajúceho predovšetkým v nevykonaní dôkazov navrhnutých sťažovateľom, ako aj nedostatočným odôvodnením napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu.

7. Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

8. Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj najvyšší správny súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažnosti posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

9. Ústavný súd sa na tento účel oboznámil s obsahom napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu, ktorým zamietol kasačnú sťažnosť sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu, ale taktiež

s obsahom ním podanej kasačnej sťažnosti, ktorej obsah je zhrnutý aj v bodoch 9 až 12 napadnutého rozsudku. Najvyšší správny súd vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa predloženej v ústavnej sťažnosti v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol:

a) Vo vzťahu k námietke nezohľadnenia sťažovateľom odvedených platieb pri určení výšky penále sa súd jednotlivito, logicky a presvedčivo vysporiadal so sťažovateľom predloženými listinnými dôkazmi o jeho platbách. V napadnutom rozsudku uviedol svoje úvahy, na základe ktorých z listinných dôkazov dospel k záveru, že tieto preukazujú jednak úhrady sťažovateľa na poisťné zamestnávateľa s VS [REDAKOVANÉ], a nie úhradu poisťného sťažovateľa ako SZČO s VS [REDAKOVANÉ] a taktiež platby sťažovateľa, ktoré sa nevzťahujú na obdobie, za ktoré dlžné poisťné sťažovateľa ako SZČO vzniklo. Najvyšší správny súd teda túto námietku vyhodnotil ako nedôvodnú a účelovú. Na podporu tohto záveru ďalej poukázal na skutočnosť, že sám sťažovateľ si musel byť vedomý toho, že dotknuté platby boli pripisované na účet žalovanej pod variabilným symbolom prikazujúcim započítať ich ako poisťné sťažovateľa ako zamestnávateľa. Zároveň poukázal aj na relevantné závery vyplývajúce z administratívneho spisu, že sťažovateľ za dotknuté obdobie nespĺnil svoju povinnosť uhrádzať poisťné ako SZČO, a preto bola žalovaná po neúspešnom vymáhaní poisťného v exekučnom konaní povinná predpísať (dopočítať) penále. Pri výpočte penále boli zohľadnené rozhodujúce skutočnosti, ako sú obdobie práceneschopnosti sťažovateľa, počet dní omeškania s plnením platieb od poslednej vykonanej kontroly poisťného, ako aj maximálna možná výška predpísaného penále.

b) K argumentácii týkajúcej sa nevykonania navrhovaných dôkazov najvyšší správny súd uviedol, že sa s postupom krajského súdu stotožňuje, keďže sťažovateľ v preskúmanom konaní relevantne nepreukázal úhradu poisťného ani nespochybnil závery týkajúce sa nezapočítania ním zaslaných platieb a z obsahu jeho kasačnej sťažnosti nie je zřejmé, čo malo byť cieľom prípadného ním navrhnutého dokazovania.

c) Najvyšší správny súd za irelevantné, tzn. nesúvisiace s preskúmanou vecou považoval aj ďalšie sťažovateľove námietky (námietka týkajúca sa poukazu na výzvu žalovanej z roku 2021 adresovanú sťažovateľovi na doručenie mesačných výkazov za obdobie január 2020 až január 2021, námietka poukazujúca na rozpor v dátume ukončenia sťažovateľovho poistenia ako SZČO, ako aj námietka, ktorou poukázal na rozhodnutie vo veci sp. zn. 7Sžsk/31/2018, ktorého predmetom bol prieskum predpisu penále za neodvedené poisťné za zamestnávateľa).

d) K námietke nevykonaných návrhov na vykonanie dokazovania najvyšší správny súd poukázal na bod 34 rozsudku krajského súdu, v ktorom bol jeho postup odôvodnený tým, že dotknutá vec nie je osobitne zložitá a jej skutkový stav bol správnymi orgánmi preukázaný riadne a úplne, s týmto záverom sa najvyšší správny súd plne stotožnil. Na základe uvedeného uzavrel, že napadnutý rozsudok krajského súdu spĺňa náležitosti zákonného odôvodnenia.

10. S prihliadnutím na obsah ústavnej sťažnosti ústavný súd konštatuje takmer úplnú absenciu ústavnoprávnej argumentácie. Sťažovateľ zjavne poňal podanie ústavnej sťažnosti ako ďalší inštančný stupeň správneho súdnictva, pretože v nej v zásade opakuje argumentáciu predloženú v konaní pred krajským súdom a najvyšším správnym súdom. Ústavný súd pripomína, že nie je ďalšou opravnou inštanciou v sústave správneho súdnictva a jeho zásah je žiaduci len v prípade, ak výklad a aplikácia podústavného práva týmito súdmi sú zjavne excesívne a svojou intenzitou a následkami predstavujú zásah do označeného základného práva, resp. sú v extrémnom nesúlade so všeobecnou požiadavkou spravodlivosti (obdobne IV. ÚS 150/2021, IV. ÚS 233/2020).

11. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že napadnutému rozsudku najvyššieho správneho súdu nemožno vyčítať svojvoľnosť či nedostatočnosť. Najvyšší správny súd poskytol sťažovateľovi dostatočnú odpoveď na jeho námietky predložené v kasačnej sťažnosti týkajúce sa posúdenia oprávnenosti vyrubenia a vyčíslenia výšky dopočítaného penále, a preto jeho závery nemožno považovať za arbitrárne či svojvoľné, a tak z ústavného hľadiska za neospravedliteľné a neudržateľné, ktoré by mali za následok porušenie sťažovateľom označených práv. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína že v rámci svojej judikatúry už vyslovil, že pri definovaní úlohy súdu v oblasti zisťovania skutkového stavu v správnom súdnictve je potrebné mať na pamäti princíp del'by moci medzi výkonnou mocou (v tomto prípade stelesnenou správnymi orgánmi) a súdnou mocou. Súd v správnom súdnictve vykonáva dokazovanie iba veľmi výnimočne, a to najmä s cieľom verifikovať dôkazy vykonané v správnom konaní. Všeobecný súd sa pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu v zásade obmedzí na otázku, či vykonané dôkazy, z ktorých správny orgán vychádzal, nie sú pochybné a či umožňujú urobiť skutkový záver, ku ktorému dospel správny orgán. Takýto postup nie je v rozpore so zásadou priamosti a ústnosti konania (pozri II. ÚS 705/2017). Právne závery najvyšší správny súd v napadnutom rozsudku podporil poukazom na príslušné právne predpisy, ktoré v tejto veci následne správne aplikoval. Obdobne nemožno nič vyčítať ani záveru najvyššieho správneho súdu, ktorým odobril procesný postup krajského súdu spočívajúci v nenariadení pojednávania, ktorý bol v súlade s ustanoveniami Správneho súdneho poriadku. V tejto súvislosti navyše ústavný súd v rámci svojej judikatúry už vyslovil, že uplatnenie princípu kontradiktórnosti konania v správnom súdnictve je zúžené vzhľadom na charakter a predmet tohto konania, ktorým je preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy správnymi súdmi (pozri rozhodnutie vo veci sp. zn. II. ÚS 27/08).

12. Ústavný súd limitovaný dôvodmi podanej ústavnej sťažnosti tak dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení.

13. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

14. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších jeho návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. januára 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu